

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 668

van **ELKE SLEURS**

datum: 8 juni 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

BELSPO-rapport over het economisch belang van de door ESA gefinancierde Belgische ruimtevaartconomie - Vlaamse cijfers

Belgian Science Policy Office (BELSPO) en meer bepaald de dienst Monitoring en Evaluatie van Onderzoek en Innovatie (MERI) publiceerde de recentste cijfers over het economisch belang van de door European Space Agency (ESA) gefinancierde Belgische ruimtevaartconomie. 90% van de federale ruimtevaartmiddelen gaat namelijk naar de financiering van de ESA-ruimtevaartprogramma's. Ons land is de zesde grootste bijdrager aan de ESA. De vraag rijst hoeveel van die middelen terugvloeien naar de ruimtevaartsector in Vlaanderen.

Op basis van een enquête bij zowel private bedrijven als bij overheidsinstellingen zoals universiteiten is men gaan kijken naar de effecten van de ESA-financiering op de werkgelegenheid en de economische output voor de periode 2011 en 2020. Daarin maakt men evenwel een onderscheid tussen de ESA-financiering en de middelen vanuit het Horizon 2020-programma van de Europese Commissie. In het rapport zien we geenszins een onderverdeling naargelang de deelstaten, maar wel meer algemene cijfers.

In vorige discussies werd stevast gevraagd naar de Vlaamse 'return on investment' van de ESA-middelen (vraag om uitleg nr. 4393 van 16 september 2021). Flanders Space kreeg de opdracht om met BELSPO daarover in dialoog te gaan en te streven naar een betere return voor de Vlaamse ruimtevaartbedrijven.

1. Kan de minister een evaluatie maken van het overleg tussen Flanders Space en BELSPO twee jaar na datum? Welke ervaringen kan Flanders Space daarover meedelen?
2. In hoeverre is het mogelijk om Vlaamse cijfers te distilleren uit het bovenvermelde rapport?
 - a) Hoeveel ESA-middelen gaan er naar de Vlaamse universiteiten? Graag een opdeling per universiteit.
 - b) Hoeveel ESA-middelen vloeien terug naar de Vlaamse ruimtevaartbedrijven? Graag een opdeling per bedrijf.
 - c) Hoeveel ESA-middelen komen er terug naar de Vlaamse onderzoeksinstituten? Graag een opdeling per onderzoeksinstituut.

ANTWOORD

op vraag nr. 668 van 8 juni 2023

van **ELKE SLEURS**

1. Het kwartaaloverleg tussen BELSPO en Flanders Space laat toe om de belangrijkste evoluties op politiek en programmatorisch niveau binnen ESA en de Europese Unie te bespreken en de impact daarvan op de Vlaamse ruimtevaartactoren te evalueren. Tevens geeft BELSPO tijdens deze vergaderingen aan Flanders Space een overzicht van de intra-Belgische return van de investeringen in de ESA-programma's en in de bilaterale ruimtevaartinitiatieven. Het overleg is dus waardevol om de Vlaamse ruimtevaartactoren te ondersteunen in hun positionering in de ruimtevaart waardeketens.

Flanders Space verdedigt op het overleg de belangen van de Vlaamse ruimtevaartactoren en vertolkt er de standpunten van haar 41 leden. Zo werd naar aanleiding van de jongste ESA-Ministerraad van Parijs aan BELSPO een overzicht bezorgd van de Vlaamse projectideeën binnen de verschillende ESA-programma's, samen met de omzetcijfers die de Vlaamse ruimtevaartactoren de komende jaren verwachten te realiseren. Op die manier wordt de federale overheid (BELSPO) ertoe bewogen ruim voldoende in te tekenen op de optionele ESA-programma's waarin Vlaanderen een sterk technologisch potentieel heeft zodat de 'return on investment' voor Vlaanderen daarin toeneemt.

Het dynamisme van de Vlaamse ruimtevaartactoren, in combinatie met de rol van VRI en Flanders Space als belangen- en clusterorganisatie, heeft de Vlaamse 'return on investment' van de ESA-middelen doen toenemen van een historisch laagtepunt in de jaren 80 en 90 naar 50,1% vandaag. Hoewel dit een positieve evolutie is, zijn we nog verwijderd van het streefcijfer van 55,4% Vlaamse return op ESA. Een ander aandachtspunt betreft de structurele onder-return van Vlaamse ruimtevaartactoren in het PRODEX programma van ESA voor de ontwikkeling van wetenschappelijke instrumenten. Flanders Space heeft dit reeds verschillende keren aangekaart bij BELSPO. Samen met VRI en Flanders Space zal ik dan ook in de toekomst blijvende inspanningen leveren om de Vlaamse return binnen ESA verder op te krikken.

2. Per kwartaal bezorgt BELSPO aan Flanders Space een globaal overzicht van de door ESA geplaatste contracten bij de universiteiten, onderzoeksinstituten en bedrijven. Daarnaast vermeldt het overzicht ook de totale waarde van de geplaatste contracten bij de actoren in de context van bilaterale en nationale ruimtevaartinitiatieven (bv. het STEREO aardobservatieprogramma). De jongste cijfers m.b.t. ESA, die slaan op de periode die loopt van 1/1/2015 t.e.m. 31/03/2022, worden hieronder meegedeeld.
 - a. In de periode 1/1/2015 t.e.m. 31/03/2022 bedroeg de totale waarde van de door ESA geplaatste contracten bij de Vlaamse universiteiten en onderzoeksinstituten 50,2 miljoen euro. Omwille van de vertrouwelijkheid van de gegevens, maakt BELSPO geen opdeling per universiteit bekend.
 - b. In de periode 1/1/2015 t.e.m. 31/03/2022 bedroeg de totale waarde van de door ESA geplaatste contracten bij de Vlaamse ruimtevaartbedrijven 493 miljoen euro. Omwille van de vertrouwelijkheid van de gegevens, maakt BELSPO geen opdeling per bedrijf bekend.

- c. De waarde van de ESA-contracten geplaatst bij de Vlaamse onderzoeksinstituten zit vervat in het hierboven vermelde bedrag van 50,2 miljoen euro. Er wordt door BELSPO geen opsplitsing gegeven tussen universiteiten en onderzoeksinstituten.